

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL CIVILINIŲ ORLAIVIŲ AVARIJŲ IR INCIDENTŲ TYRIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2015 m. gruodžio 30 d. Nr. 1R-388
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 67 straipsnio 1 dalimi ir įgyvendindamas 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB (OL 2010 L 295, p. 35), taip pat 1944 m. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 13 priedą:

1. T v i r t i n u Civilinių orlaivių avarijų ir incidentų tyrimo tvarkos aprašą (pridedama).
2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatonis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro

2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-388

CIVILINIŲ ORLAIVIŲ AVARIJŲ IR INCIDENTŲ TYRIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Civilinių orlaivių avarijų ir incidentų tyrimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja civilinių orlaivių (toliau – orlaiviai) avarijų ir incidentų tyrimo tvarką.

2. Orlaivių avarijas ir incidentus, išskyrus šio aprašo nustatytus atvejus, tiria nuolatinis orlaivių avarijų ir incidentų tyrimų vadovas (toliau – tyrimų vadovas), kurį skiria Lietuvos Respublikos teisingumo ministras.

3. Šio aprašo reikalavimai taikomi orlaivių savininkams (valdytojams), civilinės aviacijos įmonėms, organizacijoms, kitiems šiame apraše ir kituose teisės aktuose nurodytiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

4. Šiame apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB (OL 2010 L 295, p. 35).

II SKYRIUS

AVARIJŲ TYRIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

TYRIMO ORGANIZAVIMAS

5. Orlaivių avarijas tyrimų vadovas tiria vienas arba padedamas savo paskirtos avarijos tyrimo komisijos. Avarijos tyrimo komisijos darbui vadovauja jos pirmininkas – tyrimų vadovas.

6. Kai avariją tyrimų vadovas tiria vienas, šio aprašo nuostatas dėl avarijos tyrimo komisijos ir jos pirmininko veiklos tyrimų vadovas įgyvendina tiesiogiai.

7. Avarijos tyrimo komisijos nariai gali būti tik reikiama išsilavinimą, kvalifikaciją ir darbo patirtį turintys specialistai.

8. Avarijos tyrimo komisijos nariai gali būti tik nešališki ir tyrimo baigiami asmeniškai nesuinteresuoti asmenys.

9. Orlaivio savininkas (valdytojas), civilinės aviacijos įmonės, organizacijos, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys sudaro reikiamas sąlygas ir teikia pagalbą tyrimų vadovui (avarijos tyrimo komisijos pirmininkui) ar avarijos tyrimo komisijai.

ANTRASIS SKIRSNIS

AVARIJOS TYRIMO KOMISIJOS DARBO TVARKA

10. Avarijos tyrimo komisija dirba pagal posėdyje apsvarstytą ir patvirtintą darbo planą. Plane nurodomos informacijos rinkimo, analizės ir tyrimo pagrindinės kryptys, laikas ir atsakingi asmenys.

11. Avarijos tyrimo komisijos darbo planas tikslinamas ir pildomas atsižvelgiant į nustatytus tyrimo duomenis.

12. Į avarijos tyrimo komisijos posėdžius tyrimų vadovo (avarijos tyrimo komisijos pirmininko) leidimu gali būti kviečiami dalyvauti kiti suinteresuoti asmenys.

13. Tyrimo klausimus bendru sutarimu sprendžia avarijos tyrimo komisija. Esant nesutarimų, tyrimų vadovas (avarijos tyrimo komisijos pirmininkas) turi sprendžiamojo balso teisę.

TREČIASIS SKIRSNIS

AVARIJOS TYRIMO DALYVIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

14. Tyrimų vadovo (avarijos tyrimo komisijos pirmininko) nurodymus privalo vykdyti visi su tyrimu susiję asmenys.

15. Tyrimų vadovas (avarijos tyrimo komisijos pirmininkas) privalo:

15.1. įvykus avarijai prireikus sudaryti avarijos tyrimo komisiją ir supažindinti jos narius su tyrimo tikslais ir pagrindinėmis procedūromis atliekant tyrimą;

15.2. instrukuoti avarijos tyrimo komisijos narius apie darbų saugą avarijos vietoje;

15.3. nustatyti pagrindines avarijos tyrimo komisijos darbo kryptis, siūlyti koreguoti avarijos tyrimo komisijos darbo planą;

15.4. užtikrinti avarijos tyrimo komisijos darbo efektyvumą ir koordinuoti visų tyrime dalyvaujančių asmenų veiksmus;

15.5. pasitelkti reikiamų kvalifikuotų specialistų ir ekspertų;

15.6. kiek įmanoma greičiau užbaigti tyrimo darbus ir užtikrinti, kad būtų parengta avarijos tyrimo ataskaita.

16. Tyrimų vadovas (avarijos tyrimo komisijos pirmininkas) turi teisę:

16.1. priimti galutinius sprendimus tyrimo klausimais;

16.2. duoti nurodymus visiems su tyrimu susijusiems asmenims;

16.3. vykstant tyrimui ir paaiškėjus, kad būtina imtis saugumo priemonių, rekomenduoti imtis skubių veiksmų skrydžių saugai užtikrinti;

16.4. uždrausti dalyvauti tyrime asmenims, kaltiems dėl daiktinių įrodymų netekimo, sąmoningai suklastojusiems dokumentaciją arba nuolat nevykdžiusiems tyrimų vadovo (avarijos tyrimo komisijos pirmininko) nurodymų, ir apie tai neatidėliotinai pranešti jų vadovams.

17. Tyrimų vadovas (avarijos tyrimo komisijos pirmininkas) atsako už:

17.1. avarijos tyrimo objektyvumą, teisingą dokumentų informinimą;

17.2. sprendimų dėl avarijos tyrimo pagrįstumą.

18. Avarijos tyrimo komisijos nariai privalo:

18.1. vykdyti tyrimų vadovo (avarijos tyrimo komisijos pirmininko) nurodymus;

18.2. tirti avariją visapusiškai ir objektyviai, derinti savo veiksmus su tyrimų vadovu (avarijos tyrimo komisijos pirmininku).

19. Avarijos tyrimo komisijos nariai turi teisę:

19.1. susipažinti su visa avarijos tyrimo medžiaga;

19.2. teikti siūlymus dėl tyrimo.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

AVARIJOS TYRIMO ATASKAITA

20. Baigiamasis avarijos tyrimo dokumentas yra avarijos tyrimo ataskaita.

21. Avarijos tyrimo ataskaitą pasirašo tyrimų vadovas (avarijos tyrimo komisijos pirmininkas), o kai buvo sudaryta avarijos tyrimo komisija – ir jos nariai. Avarijos tyrimo komisijos narys, nesutinkantis su ataskaitos išvadomis, ataskaitą pasirašo, bet nurodo, su kuriomis išvadomis nesutinka.

III SKYRIUS

INCIDENTŲ TYRIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

TYRIMO ORGANIZAVIMAS

22. Už orlaivių incidentų tyrimą yra atsakingi orlaivių savininkai (valdytojai) ar civilinės aviacijos įmonės ar organizacijos, kurioms priklauso orlaivis. Jų atliekamas incidento tyrimas turi būti baigtas per 30 parų nuo incidento dienos. Incidento tyrimo ataskaitos kopijos baigus tyrimą per 3 paras išsiunčiamos tyrimų vadovui ir Civilinės aviacijos administracijai.

23. Atskirais atvejais, kai, tyrimų vadovo nuomone, ištyrus incidentą gali būti pagerinta skrydžių sauga, incidentą gali tirti arba jo tyrimą atnaujinti tyrimų vadovas vienas arba padedamas savo paskirtos incidento tyrimo komisijos. Incidento tyrimo komisijos darbui vadovauja jos pirmininkas – tyrimų vadovas.

24. Pavojingus incidentus tiria tyrimų vadovas vienas arba padedamas savo paskirtos incidento tyrimo komisijos. Incidento tyrimo komisijos darbui vadovauja jos pirmininkas – tyrimų vadovas.

25. Incidento tyrimui *mutatis mutandis* taikomos šio aprašo nuostatos, reguliuojančios avarijos tyrimą.

ANTRASIS SKIRSNIS

INCIDENTO TYRIMO ATASKAITA

26. Baigiamasis incidento tyrimo dokumentas yra incidento tyrimo ataskaita.

27. Incidento tyrimo ataskaitą pasirašo tyrimų vadovas (incidento tyrimo komisijos pirmininkas), o kai buvo sudaryta incidento tyrimo komisija – ir jos nariai. Incidento tyrimo komisijos narys, nesutinkantis su ataskaitos išvadomis, ataskaitą pasirašo, bet nurodo, su kuriomis išvadomis nesutinka.

IV SKYRIUS

SKRYDŽIŲ SAUGOS REKOMENDACIJOS

28. Tyrimų vadovas arba avarijos ar incidento tyrimo komisija tyrimo metu surinktos informacijos ir jos analizės pagrindu gali parengti skrydžių saugos rekomendacijas, kuriose atsižvelgia į visus tyrimo metu atskleistus aviacijos sistemos trūkumus ir įvykius, neturėjusius tiesioginės įtakos konkrečiai situacijai atsirasti ir vystytis, tačiau keliančius grėsmę skrydžių saugai.

29. Šio aprašo 28 punkte nurodytose rekomendacijose gali būti nurodoma:

29.1. skrydžių saugos užtikrinimo reikalavimai orlaivių savininkams (valdytojams), civilinės aviacijos įmonėms ir organizacijoms bei fiziniams ir juridiniams asmenims, naudojantiems orlaivius;

29.2. aviacijos personalo darbo drausmės stiprinimas ir jo profesinio lygio kėlimas;

- 29.3. skrydžių ir aviacijos technikos techninės priežiūros ir jos naudojimo gerinimas;
- 29.4. skrydžių valdymo ir antžeminio skrydžių aprūpinimo gerinimas;
- 29.5. naujų skrydžių saugos užtikrinimo metodų sukūrimas arba jau egzistuojančių gerinimas;
- 29.6. orlaivių, jų variklių ir įrangos konstrukcijos tobulinimas;
- 29.7. aviacijos technikos gamybos ir technologinių procesų tobulinimas;
- 29.8. aviacijos technikos priežiūros ir remonto technologijų tobulinimas;
- 29.9. instrukcijų ir normatyvinių dokumentų papildymas bei patikslinimas;
- 29.10. kiti su skrydžių sauga susiję pasiūlymai.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Kitų valstybių paskirti įgaliotieji atstovai ir jų konsultantai dalyvavimo tyrime apimtį suderina su tyrimų vadovu (avarijos ar incidento tyrimo komisijos pirmininku).

31. Tyrimų vadovas (avarijos ar incidento tyrimo komisijos pirmininkas) paskelbia orlaivio avarijos ar incidento tyrimo ataskaitą Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos interneto svetainėje, taip pat paviešina ataskaitą kitomis jam prieinamomis priemonėmis.

32. Išaiškėjus naujiems svarbiems faktams ar aplinkybėms, galintiems turėti įtakos skrydžių saugai, tyrimų vadovas gali nuspręsti atnaujinti baigtą orlaivio avarijos ar incidento tyrimą.
